

Er religion hindringen eller løsningen for fred?

Foto Elin Elkouby

Det var spørsmålet som ble stilt til et titalls personer som har utmerket seg her til lands med sitt engasjement for fred. Stedet for dagsseminaret var Tantur økumeniske senter mellom Jerusalem og Betlehem, men de fleste av tilhørerne deltok via Zoom.

Av Elin Elkouby, juli 2021

Alle ønsker fred, alle snakker om fred og de fleste forventer at andre skal godta deres betingelser for at det skal kunne bli fred. De ekstreme, på hver side i konflikten, mener at fred kun kan oppnås dersom den andre parten fjernes. Det at man snakker er ikke ensbetydende med at det er dialog og som regel er det enklest å gjøre seg opp sterke meninger dersom man aldri tar seg tid til å lytte til motparten.

Årsaken til at jeg fant veien til seminaret var tema og talerlisten. Her var kjente rabbinere som David Rosen og Michael Melchior. Begge har vært sjefsrabbinere i hvert sitt land, samt at de har engasjert seg i fredsarbeidet på internasjonalt nivå. Cheick Imam Tamimi og Mohammed Dajani Daoudi representerte muslimer. Sistnevnte er professor og fredsaktivist som bl.a. jobber for å spre informasjon om holocaust. I 2014 ledet han en gruppe arabiske studenter fra Al Quds Universitetet i Jerusalem til Auschwitz. Kristne var representerte bl.a. ved den katolske pateren Lois Marie Coudray og israelsk-arabiske Salim Munayer som leder organisasjonen Musalaha hvor kristne arabere og messiasstroende jøder kommer sammen ved ulike anledninger. Foruten disse var Denis Charbit, Slimane Zeghidour, Alick Isaacs og flere andre invitert til å tale. Noen var fysisk til stede, mens andre deltok via Zoom.

Ofte hører man påstander om at religion er opphavet til alt ondt. Noen er overbeviste om at landet, hvor de tre monoteistiske religionene har sitt opphav, ikke har mulighet for fredelig sameksistens. Mange ganger er det de religiøse lederne som «fyrer opp» massene. Dette så vi tydelig under siste runde med krig da imamer og jødiske religiøse ledere oppfordret sine tilhørere til å angripe motparten. Det store spørsmålet er om de voldelige grupperingene representerer flertallet, eller om det faktisk er et fredelig flertall. Vi hører mindre om alle de gangene hvor religiøse ledere har greid å roe gemyttene og hindret sammenstøt. Når det ikke er voldelige sammenstøt så har journalistene mindre å skrive om.

Denis Charbit mente at religionene er problemet og den største hindringen. Han sa at partene burde bli flinkere til å lytte til hverandre. En måte «å lytte på» er å forsøke å forstå situasjonen ut ifra motpartens ståsted. Han fortalte at han hadde vært med i en sammenheng hvor han hadde blitt bedt om å fortelle «sin historie» som om han var palestina-araber og at en muslimsk imam hadde fått et tilsvarende oppdrag å skulle gjenfortelle «sin historie» som om han var jøde.

Salim Munayer sa at historisk sett så har det blitt kjempet mange kriger i religionens navn, men at det er «ismene» (Kommunismen, Stalinismen, Maoismen, Nazismen m.fl. som har tatt livet av flest mennesker.

Alick Isaacs mente at religion var et underordnet problem og at det var land, vann og penger som er bestemmende for hvorvidt det er fred eller ikke.

Alle talerne i panelet hadde fått begrenset taletid og alle måtte avbrytes av møteleder med unntak fra Mohammed Dajani Daoudi. Han gikk på talerstolen og åpnet med å si at det snakkes for mye og gjøres for lite. Dette er en hjertesak! Har vi et steinhjerte eller et kjøtt hjerte? Hans oppfordring var «Do peace! Act peace!», som oversettes til «Gjør fred! Praktiser fred!».

Michael Melchior var siste taler og den som rundet av seminaret. Han presenterte seg som sionist og mente at det ikke var noe hinder for fredelig sameksistens. I bibelen forekommer ordet «krig» 89 ganger, mens ordet «fred» finnes 237 ganger. Disse tallene taler for seg selv.

Foto Elin Elkouby

Etter talen hans gikk han ned fra talerstolen og rett bort til imamen fra Ramallah for å hilse, bli tatt bilde av og utveksle visittkort.

Folk forsvant, nesten som om de hadde fordampet, og jeg satt igjen med flere spørsmål enn svar. En av dem var om jeg hadde kastet bort en hel dag av mitt liv til å høre på dette.

Kommer vi noe videre med alt snakket? De «gutta» som var talere på dette seminaret er høyt skolerte og vel kjente både her til lands og i internasjonal sammenheng. De inviteres og reiser land og strand rundt når fredskonferanser holdes og tjener gode penger på å kunne si noen velvalgte ord om fred.

Ord er kraftfulle og har evnen til å påvirke folk dersom de blir repetert tilstrekkelig mange ganger. Det er dessuten viktig at øynene og ørene får se og høre at folk med ulikt ståsted både etnisk, politisk og åndelig kan respektere hverandre og lytte til hverandre.

Fra første gang jeg besøkte dette landet har jeg vært fasinert av mangfoldet. Det er store forskjeller innen den jødiske befolkningen så vel som i den arabiske. Vanligvis omtales forskjellene som noe negativt, men jeg har alltid forsøkt å lete etter det positive potensialet som ligger gjemt nettopp i forskjellene. Israels Gud skal rydde opp en dag og Han sier at Han skal begynne med sine egne idet Han bytter ut «stein-hjertet med et kjøtt hjerte», fyller dem med sin Ånd og får dem til å følge Hans bud. (Es.36) Løsningen ligger ikke i å forandre andre, men i å la seg forandre.

Salomos ordspråk 16, 7 «Den som går veier som gleder Herren, får fred også med fiendene sine»